

Φορολογικά κίνητρα για μάθηση

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να παρέχουν φορολογικά κίνητρα που να ενθαρρύνουν την επένδυση στη μάθηση

Τα πνευματικά περιουσιακά στοιχεία παράγουν πλούτο. Η αξία των γνώσεων και της εμπειρογνωμοσύνης μιας επιχείρησης υπερβαίνει συχνά την αξία των πάγιων στοιχείων του ενεργητικού της, όπως είναι οι εγκαταστάσεις και ο μηχανικός εξοπλισμός. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έχουν εφαρμόσει διάφορα φορολογικά κίνητρα για να ενθαρρύνουν ιδιώτες και επιχειρήσεις να επενδύσουν στην εκπαίδευση και κατάρτιση (βλέπε πίνακα 1).

Παρότι χρησιμοποιούνται ευρέως, τα φορολογικά κίνητρα που αφορούν τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), τον φόρο εισοδήματος εταιρειών και τον φόρο εισοδήματος ιδιωτών δεν είναι τυποποιημένα στην ΕΕ. Η επισκόπηση έξι χωρών (Γερμανία, Ιρλανδία, Γαλλία, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Φινλανδία) αποκαλύπτει ορισμένες από τις διαφορές αυτές, οι οποίες είναι απόρροια του αποφασιστικού ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη επί της φορολογικής πολιτικής (1).

Πίνακας 1: Τύποι φορολογικών κινήτρων

Τύπος	Όφελος
Φορολογική ατέλεια	Ποσό το οποίο αφαιρείται από το ακαθάριστο εισόδημα ώστε να μειωθεί το φορολογητέο εισόδημα
Φοροαπαλλαγή	Ορισμένα συγκεκριμένα εισοδήματα εξαιρούνται από τη φορολογική βάση
Έκπτωση φόρου	Ποσά τα οποία αφαιρούνται από τον οφειλόμενο φόρο
Φορολογική ελάφρυνση	Ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων ή δραστηριοτήτων απολαύουν χαμηλότερων συντελεστών
Μεταφορά φόρου	Αναβολή πληρωμής φόρων

Πηγή: Cedefop και ΟΟΣΑ

(1) *Using tax incentives to promote education and training*, (Η χρήση φορολογικών κινήτρων για την εκπαίδευση και κατάρτιση) 2009
http://www.cedefop.europa.eu/etv/Information_resources/Bookshop/publication_details.asp?pub_id=536

Στο θέμα των ιδιωτικών επενδύσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, η ΕΕ υστερεί σε σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία. Επιπλέον, λόγω της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, αναμένονται σοβαροί δημοσιονομικοί περιορισμοί. Είναι λοιπόν επιτακτική η ανάγκη να εξετάσουν οι χώρες της ΕΕ πώς θα μπορούσαν να επενδύσουν στη μάθηση με την καλύτερη δυνατή χρήση των φορολογικών συστημάτων ώστε να διατηρηθούν τα πνευματικά περιουσιακά στοιχεία. Και τούτο επειδή αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι ζωτικής σημασίας για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους. Σήμερα είναι πιθανώς η κατάλληλη εποχή να εξετάσουν τα κράτη μέλη πώς θα μπορούσε η φορολογική πολιτική να ενθαρρύνει ιδιώτες και επιχειρήσεις να συνεισφέρουν από τα χρήματά τους στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Στην ΕΕ, οι ιδιώτες που πληρώνουν για να στείλουν τα παιδιά τους σε ιδιωτικά σχολεία ή πανεπιστήμια και οι επιχειρήσεις που αγοράζουν επαγγελματική κατάρτιση για παιδιά ή νέους δεν καταβάλλουν γενικά ΦΠΑ. Η μόνη προϋπόθεση είναι ότι πρέπει να αγοράσουν τις υπηρεσίες αυτές από φορείς του δημόσιου δικαίου που έχουν ως στόχο την εκπαίδευση ή από άλλους αναγνωρισμένους από τα οικεία κράτη μέλη οργανισμούς με παρεμφερείς στόχους. Όπως ήταν αναμενόμενο, τα διαφορετικά κράτη μέλη αναγνωρίζουν διαφορετικούς τύπους οργανισμών και αυτό επηρεάζει την τιμή των εν λόγω υπηρεσιών.

Εάν αγοράσετε υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης από φορείς του δημόσιου δικαίου ή αναγνωρισμένους οργανισμούς, δεν θα καταβάλετε ΦΠΑ σε καμία από τις έξι χώρες που εξετάστηκαν. Ωστόσο, εάν αγοράσετε υπηρεσίες από οργανισμούς μη αναγνωρισμένους από το κράτος μέλος, ενδέχεται να κληθείτε να καταβάλετε ΦΠΑ. Για παράδειγμα, στη Γερμανία, στη Γαλλία, στην Αυστρία και στη Φινλανδία, οι πάροχοι ιδιωτικής (ακόμη και μη κερδοσκοπικής) εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να χρεώνουν τον γενικό συντελεστή ΦΠΑ, εκτός εάν πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια και αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, οπότε απαλλάσσονται.

Ακόμη και οι αναγνωρισμένοι πάροχοι κατάρτισης που δεν χρεώνουν ΦΠΑ για τις υπηρεσίες τους δεν απαλλάσσονται τελείως. Δεν μπορούν να ανακτήσουν τον ΦΠΑ που καταβάλλουν για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που αγοράζουν. Αυτό αυξάνει τα έξοδά τους και μπορεί να αποτελέσει αντικίνητρο για επενδύσεις σε νέο εξοπλισμό.

Φόρος εισοδήματος εταιρειών

Για τους σκοπούς του φόρου εισοδήματος εταιρειών, οι δαπάνες κατάρτισης θεωρούνται επιχειρηματικό έξοδο και εκπίπτουν κατά 100% από το φορολογητέο εισόδημα. Ωστόσο, ο ορισμός του επιχειρηματικού εξόδου ερμηνεύε-

ται διαφορετικά στις διάφορες χώρες. Για παράδειγμα, στη Φινλανδία, τα έξοδα κατάρτισης για τη διατήρηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων στην παρούσα θέση απασχόλησης είναι εκπεστέα. Αντίθετα, τα έξοδα βασικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης υπαλλήλων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την απονομή διπλώματος ή πιστοποιητικού, δεν είναι εκπεστέα.

Ωστόσο, εκτός από την τυποποιημένη αφαίρεση των εξόδων κατάρτισης ως επιχειρηματικών εξόδων, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες και η Αυστρία διαθέτουν και άλλα φορολογικά κίνητρα για την ενθάρρυνση των επενδύσεων στην κατάρτιση (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Παραδείγματα φορολογικών κινήτρων εκπαίδευσης και κατάρτισης για επιχειρήσεις

Χώρα	Φορολογικό κίνητρο	Κύριοι στόχοι
Γαλλία	Έκπτωση φόρου για έξοδα κατάρτισης για επιχειρηματίες	Ενθαρρύνει τις δραστηριότητες κατάρτισης επιχειρηματιών που δεν είναι μισθωτοί
	Έκπτωση φόρου για την ενθάρρυνση της μαθητείας	Ενθαρρύνει την απασχόληση και την εκπαίδευση μαθητευομένων
	Έκπτωση φόρου για έξοδα κατάρτισης υπαλλήλων στην επιχειρηματική οικονομία και τη χρηματοδοτική συμμετοχή	Υποστηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στους συγκεκριμένους τομείς
Κάτω Χώρες	Μείωση πληρωμών για την εκπαίδευση	Ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να αναλάβουν δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους υπαλλήλους τους
Αυστρία	Φορολογική ατέλεια για την κατάρτιση	Ενθαρρύνει τις επενδύσεις των επιχειρήσεων σε ανθρώπινους πόρους
	Έκπτωση φόρου για την κατάρτιση	
	Φορολογική ατέλεια για τη μαθητεία	Ενθαρρύνει την απασχόληση και την εκπαίδευση μαθητευομένων
	Έκπτωση φόρου για τη μαθητεία	Ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων ή δραστηριοτήτων απολαμβάνουν χαμηλότερων συντελεστών

Σημείωση: Τα ως άνω φορολογικά κίνητρα αφορούν τους φόρους εισοδήματος ιδιωτών ή εταιρειών (ανάλογα με το νομικό καθεστώς της επιχείρησης), με εξαίρεση το φορολογικό κίνητρο των Κάτω Χωρών, το οποίο μειώνει τον φόρο μισθωτών υπηρεσιών που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις.

Πηγή: Cedefop

Ορισμένα φορολογικά κίνητρα ενθαρρύνουν την κατάρτιση γενικά, ενώ άλλα προωθούν συγκεκριμένους τύπους κατάρτισης, όπως τη μαθητεία και την κατάρτιση των επιχειρηματιών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα φορολογικά κίνητρα για τη μείωση του φόρου εισοδήματος των εταιρειών για επενδύσεις σε εκπαίδευση και κατάρτιση παρέχονται μόνον όταν η εκπαίδευση και κατάρτιση αγοράζεται από αναγνωρισμένους παρόχους των συγκεκριμένων υπηρεσιών.

Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθούν οι σημαντικές διαφορές στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη φορολογούν τους παρόχους υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στη Γερμανία, στην Ιρλανδία, στις Κάτω Χώρες, στην Αυστρία και στη Φινλανδία, οι ιδιωτικοί πάροχοι εκπαίδευ-

σης και κατάρτισης καταβάλλουν φόρους εισοδήματος εταιρειών βάσει του ίδιου συντελεστή όπως κάθε άλλη ιδιωτική επιχείρηση. Οι δημόσιοι πάροχοι δεν καταβάλλουν φόρους εισοδήματος εταιρειών. Στη Γαλλία, μόνον οι ιδιωτικοί πάροχοι υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης φορολογούνται όπως κάθε επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα. Η Γαλλία απαλλάσσει επίσης από τον φόρο εισοδήματος εταιρειών τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που παρέχουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες, εφόσον πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια.

Φορολογικά κίνητρα για ιδιώτες

Και τα έξι κράτη μέλη που εξετάστηκαν παρέχουν κίνητρα, τα οποία μειώνουν τον φόρο εισοδήματος των

ιδιωτών, ώστε να ενθαρρυνθούν να δαπανήσουν χρήματα σε διάφορα είδη εκπαίδευσης και κατάρτισης (βλέπε Πίνακα 3).

Τα κίνητρα επιδιώκουν πολύ διαφορετικούς στόχους. Η Αυστρία και η Φινλανδία παρέχουν φορολογικά κίνητρα για την κατάρτιση που σχετίζεται με την εργασία. Η Γερμανία, παρότι υιοθετεί επίσης την προσέγγιση αυτή, παρέχει φορολογικές ατέλειες στο εισόδημα των φοιτητών. Η Γερμανία επιτρέπει επίσης τον συμψηφισμό και άλλων εξόδων εκπαίδευσης και κατάρτισης με φόρους, όπως και οι Κάτω Χώρες. Η Ιρλανδία παρέχει γενική φορολογική ελάφρυνση στα δίδακτρα, ενώ η Γαλλία διαθέτει διάφορα κίνητρα, τα οποία αφορούν τους μαθητευομένους και τους σπουδαστές στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Τα οφέλη δεν αφορούν μόνον εκείνους που συμμετέχουν στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Στη Γερμανία και στην Ιρλανδία, οι γονείς προστατευόμενων παιδιών μπορούν να διεκδικήσουν φορολογική ελάφρυνση για τα δίδακτρα.

Παρότι τα φορολογικά κίνητρα έχουν κοινούς ευρείς στόχους, αφορούν ενίοτε διαφορετικά πράγματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα φορολογικά κίνητρα αφορούν μόνον τα δίδακτρα. Σε άλλες, αφορούν τις δαπάνες μαθησιακού υλικού, ταξιδιού και διαμονής. Η έκπτωση φόρου της Γαλλίας για τα έξοδα της τριτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συνίσταται σε ένα πάγιο ποσό ανά σπουδαστή, ανεξάρτητα από το πραγματικό ύψος των δαπανών.

Πίνακας 3: Παραδείγματα φορολογικών κινήτρων εκπαίδευσης και κατάρτισης για ιδιώτες

Χώρα	Φορολογικό κίνητρο	Κύριοι στόχοι
Γερμανία	Αφαίρεση εξόδων εκπαίδευσης και κατάρτισης ως εξόδων σχετικών με το εισόδημα	Ενθαρρύνει τις δαπάνες των ιδιωτών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης
	Αφαίρεση εξόδων εκπαίδευσης και κατάρτισης ως ειδικών εξόδων	Ενθαρρύνει τις δαπάνες των ιδιωτών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης
	Αφαίρεση διδάκτρων για την εγγραφή των παιδιών σε ιδιωτικά σχολεία	Υποστηρίζει τους φορολογουμένους των οποίων τα παιδιά φοιτούν σε ορισμένα αναγνωρισμένα ιδιωτικά σχολεία
Γαλλία	Έκπτωση φόρου στους τόκους των δανείων που λαμβάνουν φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη χρηματοδότηση των σπουδών τους	Υποστηρίζει φοιτητές οι οποίοι χρηματοδοτούν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με τραπεζικό δάνειο
	Απαλλαγή φόρου εισοδήματος επί των μισθών των μαθητευομένων	Πρωωθεί τη μαθητεία, βελτιώνει την αγοραστική δύναμη των νέων
	Απαλλαγή φόρου εισοδήματος επί των μισθών μαθητών και σπουδαστών που εργάζονται κατά τη διάρκεια σχολικών ή πανεπιστημιακών διακοπών	Βελτιώνει την οικονομική κατάσταση σπουδαστών που εργάζονται ενώ σπουδάζουν
	Απαλλαγή φόρου εισοδήματος επί των μισθών των μαθητευομένων	Βελτιώνει την οικονομική κατάσταση μαθητευομένων που εργάζονται ενώ σπουδάζουν
Ιρλανδία	Φορολογική ελάφρυνση για δίδακτρα	Παρέχει οικονομικό κίνητρο στους ιδιώτες ώστε να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες κατάρτισης
Κάτω Χώρες	Αφαίρεση εκπαιδευτικών δαπανών	Αυξάνει τη συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση μειώνοντας το κόστος εκπαίδευσης και κατάρτισης
Αυστρία	Αφαίρεση εξόδων κατάρτισης ως εξόδων σχετικών με το εισόδημα	Ενθαρρύνει τις δαπάνες των ιδιωτών σε εκπαίδευση και κατάρτιση σχετική με την απόκτηση εισοδήματος
Φινλανδία	Ατέλεια δαπανών που σχετίζονται με τα έξοδα που αναλαμβάνονται για τη διατήρηση επαγγελματικών ή τεχνικών δεξιοτήτων	Βοηθά τους ιδιώτες να διατηρήσουν τις επαγγελματικές/τεχνικές τους δεξιότητες
	Ατέλεια δανείου για σπουδές	Ενθαρρύνει τους φοιτητές να λάβουν δάνεια για τις σπουδές τους, αντί να εργάζονται, ώστε να μπορέσουν να αποφοιτήσουν συντομότερα

Πηγή: Cedefop

Αξιολόγηση των φορολογικών κινήτρων για την εκπαίδευση και κατάρτιση

Η ανάλυση των έξι χωρών υποδηλώνει ότι τα φορολογικά συστήματα ευνοούν περισσότερο τους φορείς του δημόσιου δικαίου που έχουν ως στόχο την εκπαίδευση και άλλους αναγνωρισμένους οργανισμούς με παρεμφερείς στόχους. Το γεγονός αυτό θέτει τους ιδιωτικούς παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης που υποχρεούνται να χρεώνουν ΦΠΑ σε ενδεχόμενη μειονεκτική θέση από άποψη κόστους, όσον αφορά την παροχή συγκρίσιμων υπηρεσιών. Ωστόσο, η κατάσταση αντισταθμίζεται από το γεγονός ότι οι πάροχοι που δεν χρεώνουν ΦΠΑ δεν μπορούν να ανακτήσουν τον ΦΠΑ που καταβάλλουν όταν αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού που χρησιμοποιούν για την παράδοση των μαθημάτων κατάρτισης.

Τα φορολογικά συστήματα φαίνονται επίσης πιο γενναιόδωρα απέναντι στις επιχειρήσεις που επενδύουν στη μάθηση παρά απέναντι στους ιδιώτες. Οι φορολογικές πολιτικές για τις εταιρείες επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να μεταχειρίζονται τις δαπάνες για εκπαίδευση και κατάρτιση ως εκπεστέα επιχειρηματικά έξοδα και παρέχουν πρόσθετους τρόπους μείωσης των φόρων. Οι φορολογικές πολιτικές για τους ιδιώτες είναι πιο περιοριστικές. Δεν μπορούν όλοι οι ιδιώτες να αφαιρέσουν τα έξοδα της εκπαίδευσης ή κατάρτισής τους από τους φόρους τους. Ακόμη και αυτοί που μπορούν, περιορίζονται, σε ορισμένες περιπτώσεις, όσον αφορά τις δαπάνες που μπορούν να αφαιρέσουν. Σύμφωνα με τις υπάρχουσες ενδείξεις, η αξιοποίηση των φορολογικών κινήτρων από τους ιδιώτες είναι σχετικά χαμηλή και υπάρχει γενική άγνοια σχετικά με τις διαθέσιμες δυνατότητες. Αντικίνητρο ενδέχεται να αποτελεί επίσης η πολυπλοκότητα ορισμένων συστημάτων.

Ορισμένες από τις διαφορές ενδέχεται να οφείλονται επίσης στο γεγονός ότι οι φορολογικές πολιτικές και οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης δεν συνδέονται γενικά μεταξύ τους και επιδιώκουν διαφορετικούς στόχους. Οπωσδήποτε υπάρχει έλλειψη στοιχείων όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της χρησιμοποίησης του φορολογικού συστήματος για την ενθάρρυνση της συμμετοχής στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Παρότι τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν φορολογικά κίνητρα για την εκπαίδευση και κατάρτιση, υπάρχουν έντονες επιφυλάξεις σχετικά με το «νεκρό φορτίο» (δηλαδή τον βαθμό στον οποίο η μάθηση θα μπορούσε να επιτευχθεί και χωρίς το κίνητρο), ιδίως στις μεγάλες επιχειρήσεις και στα άτομα με υψηλά προσόντα. Παραδόξως, τα φορολογικά μέτρα ενδέχεται να ευνοούν ομάδες οι οποίες διαθέτουν ήδη πολύ καλή πρόσβαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Ωστόσο, παρά τις δυσκολίες αυτές, η αξιοποίηση των φορολογικών παραχωρήσεων από τις επιχειρήσεις είναι αρκετά υψηλή. Τα καθεστώτα των φορολογικών κινήτρων στις Κάτω Χώρες, στην Αυστρία και στη Φινλανδία θεωρούνται επίσης σχετικά απλά, πράγμα που δείχνει ότι δεν

προϋποθέτουν υπερβολική γραφειοκρατία. Παρότι τα φοροικά κίνητρα για τους παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης περιορίζονται σε εκείνους που είναι αναγνωρισμένοι από το κράτος μέλος, δεν απαιτούν οπωσδήποτε να πραγματοποιηθεί η κατάρτιση στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Η γαλλική έκπτωση φόρου όσον αφορά τους τόκους των δανείων, η γερμανική αφαίρεση διδασκτρών και η ιρλανδική φορολογική ελάφρυνση όσον αφορά τα διδάκτρα, είναι μέτρα που καλύπτουν εκπαίδευση και κατάρτιση είτε στην ίδια τη χώρα είτε στο εξωτερικό.

Παρά το αναπόφευκτο «νεκρό φορτίο», τα φορολογικά κίνητρα μπορούν να ενθαρρύνουν επιχειρήσεις και ιδιώτες να επενδύσουν τα χρήματά τους στη μάθηση. Αυτό μπορεί να είναι ένα σημαντικό πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της αύξησης των ιδιωτικών δαπανών στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Το «νεκρό φορτίο» μπορεί επίσης να μειωθεί, εάν τα φορολογικά μέσα είναι συγκεκριμένα και στοχεύουν τις ομάδες που έχουν την τάση να υποβάλλονται λιγότερο σε κατάρτιση (μικρές επιχειρήσεις και οι υπάλληλοί τους, ιδιώτες με χαμηλό εισόδημα και χαμηλή εξειδίκευση). Ωστόσο, κατά τη στοχοθέτηση, είναι σημαντικό να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ στοχοθέτησης και γραφειοκρατίας.

Τα φορολογικά κίνητρα λειτουργούν απλώς συμπληρωματικά σε σχέση με την πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα εμπλεκόμενα χρηματικά ποσά είναι σχετικά μικρά, αλλά ενδέχεται να αποδειχθούν πολύ πιο αποτελεσματικά όταν συνδυάζονται με άλλα μέτρα πολιτικής, παρά από μόνα τους. Πρόβλημα φαίνεται να αποτελεί το γεγονός ότι δεν αποδίδεται αρκετή προσοχή στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση των φορολογικών μηχανισμών, ώστε να διαπιστωθεί εάν επιτυγχάνουν τους στόχους τους.

Εν ολίγοις, για να έχουν επιτυχία, τα φορολογικά κίνητρα πρέπει να παρέχουν απτά χρηματικά οφέλη, να συνοδεύονται από χαμηλά επίπεδα γραφειοκρατίας και να συνδυάζονται με άλλες πολιτικές. Τα φορολογικά κίνητρα για την εκπαίδευση και κατάρτιση μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ επενδύσεων σε κεφάλαιο και επενδύσεων σε ανθρώπους, υπογραμμίζοντας τη σημασία των δευτέρων.

Η ανάπτυξη των κατάλληλων φορολογικών πολιτικών για την εκπαίδευση και κατάρτιση είναι ένα θέμα το οποίο θα συνεχίσει να απασχολεί έντονα τα κράτη μέλη.